

Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 32 muun valtuutetun aloite Vantaan katujen talvikunnossapidon tason parantamiseksi

VD/846/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JV/MT

Keskustan valtuustoryhmä sekä 32 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan kaupunginhallitus selvittää keinot ja esittää toimenpidevaihtoehdot, joilla voidaan nostaa Vantaan katujen ja kulkuväylien, myös kotikatujen, talvikunnossapidon tasoa nykyisestään sekä esittää valtuustolle arvion siitä, kuinka suurta taloudellista lisäsatsausta tämä edellyttäisi talvikunnossapidon määrärahoihin.

Kaupunginhallituksen on myös syytä arvioida, millaisia muutoksia katujen kunnossapidon kilpailutuksen laatuksineen kunnossapidon tasokorotus edellyttäisi. Lisäksi esitämme, että Vantaalla selvitetään, voidaanko Vantaalle luoda palvelulupaus siitä, missä ajassa kotikadut ja -kevyenliikenteenväylätkin tulee olla huollettuna esimerkiksi lumisateen jäljiltä. Vantaalla tulee myös varmistaa, että kuntalaisilta tuleva palaute menee ripeästi perille kuljettajille ja Vantaan tulee lisätä tiedottamista teiden talvikunnossapidosta alueen asukkaille esimerkiksi alueiden Facebook-ryhmissä.

Taustaa:

Kaikkialla Suomessa on tänä talvena päästy nauttimaan kunnon talvikeleistä lumisateineen ja pakkasineen. Myös Vantaalla on ollut hyvät luistelumahdollisuudet ja upeat hiihtoladut kuntalaisten käytössä. Asioilla on kuitenkin käänköpuolensa. Parhaillaan eri puolilla Vantaata muun muassa kaupunginosien omissa Facebook-ryhmissä ja muissa paikallisissa kaupunginosayhteisöissä käydään tiivistä keskustelua katujen heikosta talvikunnossapidosta. Kotikadut ovat olleet aikaisempien talvien tapaan paikoitellen lähes ajokelvottomia, kun tiet ovat niin syvillä urilla ja kuoppaisia, koska tien päälle on jäänyt lumisateiden jäljiltä korkea jää-lumi-loskakerros. Omat haasteensa asukkaille taas tulee siitä, kun määritetyt ajotiet ja kevyenliikenteenväylät jäätyvät ja hiekoitus venyy.

Ongelmana Vantaalla on myös se, että jossain paikoissa kertynyt polanne aurataan suoraan tonttiristeyksien eteen siten, että siihen muodostuu painavia lumi- ja jääkasoja. Näiden puhdistaminen erityisesti iäkkäämmille tai muutoin heikkokuntoisemmille kaupunkilaisille on vaikeaa ja hyvin työlästä. Isoja lumikasoja on myös teiden risteyksissä, mikä aiheuttaa näköesteitä ja vaaratilanteita.

Katujen heikko kunto vaikuttaa myös jalankulkijoihin, lastenrattaita tai pyörätuolia käyttäviin sekä pyöräilijöihin. Kevyen liikenteen väylän käyttötila voi myös kaventua talvikunnossapidon vuoksi hyvin kapeaksi. Käytännössä monelle vantaalaiselle osan talvikaudesta kadut ovat sellaisessa kunnossa, ettei niiden käyttäminen ole turvallista tai edes mahdollista. Heikkokuntoiset kadut ovat riski niin vantaalaisten kuin heidän ajoneuvojensakin turvallisuudelle. Jäiset ja liukkaat kadut aiheuttavat kaatumisia, joista seuraa veronmaksajille kalliiksi tulevia loukkaantumisia. Katujen ja muiden väylien talvikunnossapito vaikuttaa siis olennaisesti vantaalaisten arkeen ja sen sujuvuuteen.

Kaupungille tulee joka vuosi tuhansia palautteita talvikunnossapidosta. Pelkästään palautekarttaan merkittäviä pikapalautteita tuli talven 2022-2023 aikana noin 5000 kappaletta ja muita palautejärjestelmään kirjattuja palautteita saman verran, kuten kävi ilmi Vantaan Sanomissa 29.12.2023 olleesta artikkelista.

Kuntalaisilta saadun palautteen perustella kunnossapidossa vaikuttaa olevan myös isoja tasoeroja sen mukaan, missä sattuu asumaan ja kenen toimesta ja millaisella kalustolla kadut aurataan. Osassa Vantaata talvikunto voi kerätä kiitosta, samaan aikaan kun toisaalla tilanne on heikko. Tämä herättää kysymyksen siitä, että onko kilpailutuksissa menty liiaksi hinta edellä ja laatukriteerien huomioiminen on jäänyt vähemmälle ja näin ollen kuntalaisten kunnolliseksi kokema laatutaso sattumanvaraiseksi.

Vantaalla on noin 1600 kilometriä hoidettavia katuja ja muita kulkuväyliä, joita talvisin aurataan ja hiekoitetaan. Kadut aurataan kiireellisyysjärjestyksessä siten, että ensin aurataan joukkoliikennekadut ja muut vilkkaasti liikennöidyt kadut kokoojakadut, lopuksi asuntokadut. Kadun aurauksen kiireellisyyttä nostaa myös, jos kadun varrella sijaitsee esimerkiksi päiväkotia tai terveysasema.”

Kaupunginvaltuusto 29.1.2024 § 26

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Keskustan valtuustoryhmän ja 32 muun valtuutetun aloite Vantaan katujen talvikunnossapidon tason parantamiseksi

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Suurimman ongelman katujen ja muiden kulkuväylien kunnossapitoon muodostaa talviaika yhdistettynä infran korjausvelkaan. Ilmastomuutoksen vuoksi talvia on vaikea ennustaa ja kelit saattavat muuttua yhdenkin talvikauden aikana suunnattomasti, kuten tapahtui esimerkiksi helmikuussa 2022. Nolla-asteen molemmiin puolin vaihtelevat lämpötilat aiheuttavat väylille entistä enemmän polanteita, epätasaisuutta sekä runsasta liukkaudentorjuntatarvetta. Lisäksi vuorotellen kosteina ja jäätyvinä olevat pinnoitteet purkautuvat ja reikiintyvät entisestään. Lisääntyvät päällysteiden korjaustyöt syövät rajallisia määrärahoja, eikä korjausvelkaa saada hallittua rakenteellisella kunnossapidolla. Etelärannikon sääolosuhteisiin ei kaupunki valitettavasti pysty itse vaikuttamaan omilla toimillaan.

Kaupungin katujen kunnossapito on jaettu viiteen eri toiminta-alueeseen, joista kahta hoitaa kaupungin omajohtoinen tuotanto ja kolmea muuta hoitavat yksityiset, kilpailutetut urakoitsijat. Kiireellisempänä talvipäivänä kaupungin talvikunnossapidossa työskentelee noin 100 henkilöä, joista suuri osa on ostettua työvoimaa. Nyrkkisääntönä jokainen lumipyrypäivä maksaa kaupungille n. 100 000 euroa.

Ukrainan sodan aiheuttama yleinen kustannusten nousu on vaikuttanut siihen, että kunnossapitourakoiden, yksityisten urakoitsijoiden ja kunnossapitomateriaalien hinnat ovat kallistuneet merkittävästi. Erityisesti tämä on koskenut vuosittaista päällystysurakkaa; päällystykseen varatuilla määrärahoilla ei saada tehtyä enää kuin puolet siitä, mitä vielä muutama vuosi sitten saatiin korjattua. Kunnossapidon budjetti on ollut alimitoitettu jo vuosikymmenten ajan yksikön vastuulla oleviin tehtäviin, toimintoihin ja laajuuteen nähden. Tärkeään infran rakenteellisen kunnossapitoon ei riitä käytännössä ollenkaan resursseja, koska kaupungin toimivuuden kannalta välttämätön talvikunnossapito ja päällystekorjaukset ovat syöneet varsinaiset määrärahat. Nämäkään eivät ole aina riittäneet, vaan lisämäärärahoja on jouduttu anomaan viime vuosina lähes vuosittain.

Kunnossapito on jo nyt parantanut talvikunnossapidon laatua päivittämällä mm. tehtäväkortteja ja toimenpideaikoja. Urakka-alueilla on voimassa sanktiokäytännöt tehtävien laiminlyönnestä ja

yksityisiltä vuokrattaville konepalveluille on kehitetty takuutuntijärjestelmä, jonka avulla koneita saadaan nopeammin ja varmemmin töihin.

Pelkästään talvikunnossapidon tason nosto edellyttäisi talvikunnossapidon määrärahoihin arviolta kahden miljoonan euron tasokorotusta. Näiden lisäksi tarvittaisiin vuosittain kolme miljoonaa euroa uudelleenpäällystyksiin sekä muihin rakennekorjauksiin ja paikkauksiin, joilla saataisiin katu- ja viheralueilla olevan infran korjausvelkaa pienennettyä rakenteellisella kunnossapidolla tai ainakin hallittua. Mikäli talvi olisi vähäluminen, niin silloin em. talvikunnossapidon määrärahoja voitaisiin hyödyntää katu- ja viheralueinfran viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantamiseen.

Kaupungin kasvun myötä hoidettavien katujen ja puistojen pinta-alat kasvavat vuosittain 2 - 3 %. Esimerkiksi viimeisten 10 vuoden aikana hoidettava katupituus on kasvanut yhteensä n. 150 km:llä. Viime vuosien määrärahakorotusten ansiosta hoitotaso voidaan turvata tavanomaisina talvina.

Koko kunnossapitoyksikön budjetti vuodelle 2025 on noin 24 miljoonaa euroa. Määrärahatason nosto 20 % n. 29 miljoonaan euroon loisi hyvän pohjan hallita korjausvelkaa sekä parantaa talvikunnossapidon sekä puhtaanapidon tasoa kaupungissamme sekä kohdistaa enemmän kunnossapitotoimia myös kaupunkilaisten toivomiin kohteisiin, kuten pyöräteiden tehokkaampaan talvikäyttöön ja keskusta-alueiden puhtaanapitoon. On huomioitava, että kaupungin nykyinen oma henkilöstö ei pysty hoitamaan kaikkia lisääntyneitä työtehtäviä. Tehtäviin tarvittavaa resurssivajetta tulisi korvata määräaikailla työsuhteilla, yksityisiltä yrityksiltä hankittavilla työkoneilla ja työntekijöillä sekä kilpailutetuilla pienurakoilla. Määrärahalisäyksellä olisi siten myös merkittävä työllistävä vaikutus mm. vantaalaisille pienyrityksille.

Kaupungin hankalan taloustilanteen vuoksi emme usko edellä kuvatun viiden miljoonan euron lisämäärärahan kunnossapitoon olevan realistinen lähivuosina, mutta se antaa käsityksen Katujen ja puistojen palvelualueen määrärahatason pitkäkestoisesta mataluudesta.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 31

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Keskustan valtuustoryhmälle ja 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Keskustan valtuustoryhmän ja 32 muun valtuutetun aloite Vantaan katujen talvikunnossapidon tason parantamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaa
